

Programma van Eisen

**Neerpolderseweg 70 A te Giessenburg
Gemeente Giessenlanden**

PROGRAMMA VAN EISEN (PvE)

LOCATIE	Neerpolderseweg 70 A te Giessenburg (bijlage 1)
PROJECT NAAM	Neerpolderseweg 70 A te Giessenburg
PROJECT NUMMER	S083414

PLAATS BINNEN ARCHEOLOGISCH PROCES

- Inventariserend veldonderzoek d.m.v. Proefsleuven (IVO-P)

- Opgraving
- Archeologische Begeleiding (AB)
- Fysiek Beschermen

OPSTELLER	Naam, adres, telefoon, e-mail	datum	paraaf
Auteurs			
• Projectleider (senior KNA-archeoloog)	drs. N.T.D. Eeltink (Synthegra b.v.) Doetinchemseweg 61a 7007 CB Doetinchem Tel. 0314-369940 Fax. 0314-369944 n.eeltink@synthegra.com	04-12-2008	
• Medeontwerper	Drs. H. Kremer (Synthegra b.v.)		

OPDRACHTGEVER	Naam, adres, telefoon, e-mail	datum	paraaf
	Van den Heuvel Ontwikkeling en Beheer bv T.a.v. dhr. E. van den Heuvel Lekdijk 44 2967 GB Langerak Tel. 06-51843899 edwinvandenheuvel@gmail.com		

BEVOEGD GEZAG	Naam, adres, telefoon, e-mail	datum	paraaf
Gemeente			
Provincie	Provincie Zuid-Holland Drs. R.H.P. Proos Postbus 90602 2509 LP Den Haag Tel. 070-4418445 rhp.proos@pzh.nl		
Universiteit			
Overig / onbekend (toelichten)			
RACM (beschermde monument/projectvergunning/Grote Projecten)			

UITVOEREND BEDRIJF / INSTELLING	
Naam	Nader te bepalen
Contactpersonen	Idem
Telefoon / e-mail	Idem

DATUM ONDERZOEK	
• Start	In overleg met Bevoegd Gezag en opdrachtgever
• Duur	Idem

BASISGEGEVENS			
Projectnaam	Neerpolderseweg 70A te Giessenburg		
Provincie	Zuid-Holland		
Gemeente	Giessenlanden		
Plaats	Giessenburg		
Toponiem	Neerpolderseweg 70A		
Gemeente code	—		
Kaartblad	38G		
X/Y-coördinaten (omsluitend)	Noordwest	x: 119482	y: 428430
	Noordoost	x: 119542	y: 428430
	Zuidoost	x: 119542	y: 428354
	Zuidwest	x: 119482	y: 428354
Kadaster-nummer(s)	Gemeente Giessenburg, sectie G, perceelnummer 1286		
CMA/AMK-status	—		
CAA-nr.	—		
CMA-nr.	—		
ARCHIS monumentnummer(s)	—		
ARCHIS waarnemingsnummer(s)	—		
CIS code (ondezoeksmeldingsnummer)	<i>In te vullen na art. 46 melding bij RACM</i>		
Oppervlakte plangebied	Ca. 2.500 m ²		
Huidig grondgebruik	Tuin met schuur		

PERIODEN	COMPLEXTYPEN
o vroege prehistorie (paleo – neolithicum)	Onbekend, mogelijk vuursteenvindplaats / jachtkamp
o late prehistorie (bronstijd/ijzertijd)	Onbekend, mogelijk (delen van) grafveld / nederzetting / off-site-verschijnselen.
o Romeinse tijd (vroeg/midden/laat)	Onbekend, mogelijk (delen van) nederzetting / grafveld / off-site-verschijnselen.
o middeleeuwen (vroeg/laat)	Onbekend, mogelijk (delen van) resten van erven / ophogingslagen / grafveld / off-site-verschijnselen.
o nieuwe tijd (vroeg/midden/laat)	Vermoedelijk resten van een korenmolen met waterloop en mogelijk (delen van) resten van erven / ophogingslagen / grafveld / off-site-verschijnselen

1. Doel en reden van het onderzoek	
Doel	Het doel van Inventariserend VeldOnderzoek door middel van Proefsleuven (IVO-P) is het aanvullen en toetsen van de gespecificeerde verwachting, zoals die is geformuleerd op basis van het bureauonderzoek en het inventariserend veldonderzoek door middel van grondboringen (karterende fase). Het resultaat van het uit te voeren IVO-P is een rapport met een waardering en een inhoudelijk (selectie)advies (buiten normen van tijd en geld), aan de hand waarvan een selectiebesluit kan worden genomen.
Reden	De aanleiding tot het onderzoek wordt gevormd door de voorgenomen nieuwbouw van een woning in het onderzoeksgebied. Het hiermee gepaard gaande grondverzet vormt een bedreiging voor eventueel in de ondergrond aanwezige archeologische waarden. Daarom dient voorafgaand aan deze werkzaamheden archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd in het kader van het traject van Archeologische MonumentenZorg (AMZ).
Selectiebesluit	Het Bevoegd Gezag heeft besloten dat een vervolgonderzoek in de vorm van proefsleuven (IVO-P) noodzakelijk is om tot een definitieve waardestelling te komen. Op basis van deze definitieve waardestelling kan vervolgens het selectiebesluit worden genomen.

2. Resultaten van het vooronderzoek	
Administratieve gegevens	
Bureauonderzoek	
Uitvoerder	Synthegra bv
Uitvoeringsperiode	Juli-augustus 2008
Publicatie	Leuving, J.H.F. 2008: <i>Bureauonderzoek en karterend veldonderzoek door middel van boringen, Neerpolderseweg 70A te Giessenburg, gemeente Giessenlanden</i> (= Synthegra-rapport S083219A), Doetinchem.
Overig onderzoek	
Uitvoerder	Synthegra bv
Uitvoeringsperiode	Juli-augustus 2008
Uitvoeringsmethode	Inventariserend Veldonderzoek d.m.v. boringen – Karterende fase
Publicatie	Leuving, J.H.F. 2008: <i>Bureauonderzoek en karterend veldonderzoek door middel van boringen, Neerpolderseweg 70A te Giessenburg, gemeente Giessenlanden</i> (= Synthegra-rapport S083219A), Doetinchem.
Bewaarplaats van vondsten en documentatie	
De vondsten en documentatie van het vooronderzoek bevinden zich bij: Synthegra bv. Doetinchemseweg 61a 7007 CB Doetinchem Tel. 0314-36 99 40	

Fax 0314-36 99 44	
Resultaten: landschappelijke en aardwetenschappelijke context	
Huidig grondgebruik; (sub)recente ingrepen en verstoringen	Tuin met schuur
NAP hoogte maaiveld	±0,5 m -NAP
Grondwatertrap	
Fysiek-landschappelijke, geologische, geomorfologische en bodemkundige kenmerken	De afzettingen die zich binnen het plangebied in de ondiepe ondergrond bevinden, zijn afgezet tijdens de jongste geologische periode, het Holoceen.¹ In de diepere ondergrond bevinden zich afzettingen uit de laatste ijstijd, het Weichselien, waarvan de top intact is. Deze bestaan uit rivierafzettingen van de Rijn en de Maas, die worden gerekend tot de Formatie van Kreftenheye. De rivierafzettingen bestaan uit grindhoudend zand. De top van deze afzettingen ligt naar verwachting op circa 10 m beneden maaiveld. Tijdens de laatste koude fase van de het Weichselien, de Jonge Dryas, zijn in dit deel van Nederland grote gebieden met rivierduinen ontstaan. Deze zijn gevormd, doordat zand door de wind uit de droog liggende delen van rivierbeddingen werd geblazen en verderop weer werd afgezet. Deze rivierduinafzettingen worden gerekend tot het Laagpakket van Delwijnen, dat onderdeel is van de Formatie van Boxtel. Het plangebied ligt buiten het gebied met rivierduinen. De pleistocene afzettingen worden afgedekt door een afwisseling van jongere rivierafzettingen (Formatie van Echteld) met veen (Hollandveen Laagpakket, onderdeel van de Formatie van Nieuwkoop). De totale dikte van deze holocene afzettingen bedraagt circa 10 m. Het plangebied lag gedurende een groot deel van het Holoceen in een veenmoeras. Tijdens bepaalde perioden nam de rivierinvloed in het veenmoeras toe. Van circa 8130 BP tot circa 7190 BP is binnen het plangebied komklei afgezet vanuit de stroomgordel van Pinkenveer. Na een periode van veenvorming is van circa 6090 BP tot circa 4830 BP een stroomgordel actief die door of vlak langs het plangebied liep. Dit is de stroomgordel van Schaik, waarvan binnen het plangebied mogelijk bedding- of oeverafzettingen in de ondergrond aanwezig zijn. De diepteligging van deze stroomgordel is niet precies bekend. De komklei die aan het maaiveld ligt, is afgezet door de Merwede en / of de Giessen. De laatstgenoemde staat op de geologische en geomorfologische kaart van de Rijn-Maasdelta aangeduid als een perimariene getijdenkreek, wat inhoudt dat er zoet water doorheen stroomde en de afvoer werd beïnvloed door de eb en vloedwerking. De Giessen is tenminste vanaf de Romeinse tijd actief. Op de geomorfologische kaart van Nederland 1:50.000 is het plangebied niet gekarteerd, omdat het binnen de bebouwde kom van Giessenburg ligt. Op basis van het kaartbeeld uit de directe omgeving van het plangebied lijkt het plangebied binnen een rivierkomvlakte te liggen (code 1M23) ligt. Verder van de rivierlopen liggen ontgonnen veenvlaktes (code 1M46). Uit eerdere onderzoeken langs de Giessen is echter gebleken dat direct langs de Giessen een strook ligt die is gekarteerd als een rivierkom- en oeverwalachtige vlakte. Er wordt vanuit gegaan dat deze ook binnen het plangebied aanwezig is, maar dat deze hier niet is gekarteerd ter plaatse van de bebouwing. Op de bodemkaart van Nederland schaal is het plangebied niet gekarteerd, omdat het binnen de bebouwde kom van Giessenburg ligt. Uit het kaartbeeld in de directe omgeving valt af te leiden dat het bodemtype binnen het plangebied naar verwachting een kalkloze drechtvaaggrond

¹ Leuving, J.H.F., 2008

	(code Rv01C) is. Deze eenheid omvat zeer uniform opgebouwde komklei-op-veengronden. De bovengrond bestaat uit kalkloze, zwak siltige klei. De ondergrond bestaat uit veen, dat doorgaans begint op een diepte van 40 à 80 cm beneden maaiveld. Aangezien het plangebied binnen de bebouwde kom ligt, is het niet onwaarschijnlijk dat grond is opgebracht om het maaiveld te verstevigen en de kans op wateroverlast te verkleinen. Verder van de Giessen af, zowel aan de noord- als aan de zuidkant, komen grote oppervlakten met waardveengronden in bosveen (code kVb) voor. Ook deze gronden hebben een kleidek, maar deze is niet dikker dan 40 cm. Bij het karterend booronderzoek werd de volgende daadwerkelijke bodemgesteldheid vastgesteld: De ondergrond van het plangebied bestaat uit een afwisseling van veen en sterk siltige klei. Dit is in overeenstemming met wat werd verwacht op basis van het bureauonderzoek. In boring 1 is tussen 370 en 400 cm beneden maaiveld een laag zwak humeuze, sterk siltige klei aangetroffen met enkele houtresten erin. Deze klei is geïnterpreteerd als komklei en wordt gerekend tot de Formatie van Echteld. Op deze klei ligt een 190 cm dik pakket veen, waarin veel houtresten zitten. Dit veen is geïnterpreteerd als het Hollandveen Laagpakket dat onderdeel uitmaakt van de Formatie van Nieuwkoop. Tussen 180 en 140 cm beneden maaiveld ligt een laag matig tot sterk humeuze klei, die wijst op een periode van hogere rivieractiviteit in het veengebied. Het is geïnterpreteerd als komklei, dat wordt gerekend tot de Formatie van Echteld. Op deze humeuze klei ligt nog een dun laagje Hollandveen, waarvan de top op 125 cm beneden maaiveld ligt. Op het veen ligt een laag matig zandige klei, waarin schelpenresten en enkele grindjes zijn aangetroffen. Deze zandige klei is geïnterpreteerd als oeverafzetting van de Giessen en wordt gerekend tot de Formatie van Echteld. Het is niet geheel duidelijk of de kleine grindjes in dit pakket zitten als gevolg van menselijke invloed of zijn aangevoerd bij een periode van extreem hoog water. In boring 1, 2, 4 en 5 zijn in de top van het bodemprofiel duidelijke sporen van recente menselijke activiteit waargenomen tot een diepte die varieert van 80 tot 160 cm beneden maaiveld. Deze sporen bestaan onder meer uit sporen baksteen, oliegeur, opgebracht sterk grindig zand en een laag zeer grof grind, die als drainage is aangebracht. In boring 2 is op een diepte van 10 à 70 cm beneden maaiveld een puinhoudende zandlaag aangetroffen met daarin een fragment dierlijk bot en een fragment steengoed uit de 19de eeuw. In boring 4 is tussen 160 en 80 cm beneden maaiveld een laag sterk humeuze sterk siltige, zwarte klei aangetroffen, die is geïnterpreteerd als een voormalige waterloop of sloot. Mogelijk is dit een deel van de watergang die bij de vroegere korenmol lag. Van de stroomgordel van Schaik, die in de directe omgeving van het plangebied heeft gelopen zijn tijdens het veldonderzoek geen bedding- of oeverafzettingen aangetroffen. Deze afzettingen liggen hetzij dieper dan 4 m beneden maaiveld in het plangebied of ze komen niet voor binnen het plangebied.
Cultuurhistorische en historisch-geografische kenmerken	Giessenburg ligt in de Alblasserwaard. De Alblasserwaard wordt omsloten door de rivieren de Merwede, de Noord, de Lek, en het Merwedekanaal (een vergraving van het Zederikkanaal, die een vergraving was van de rivier de Zederik). De geschiedenis van de Alblasserwaard begint na de laatste ijstijd, circa 10.000 jaar geleden. Door de wind werden zandduinen opgeworpen. Deze zijn thans nog zichtbaar binnen het landschap en worden donken genoemd. De oudste sporen van menselijke aanwezigheid in de Alblasserwaard bevinden zich op donken. De meeste donken zullen vanaf 5500 v. Chr. over een lange periode regelmatig

bezoekt of bewoond zijn geweest. Op de donk Polderweg bij Hardinxveld-Giessendam, circa 2,5 km ten zuidwesten van het plangebied, werd een jachtkamp uit het midden-mesolithicum opgegraven en gedateerd in de periode 5500-5000 v. Chr. Op de donk De Bruin is de beroemde kano aangetroffen en op de vindplaats Polderweg werd het complete skelet van een vrouw (Trijntje) gevonden.

Andere vroege sporen van bewoning in de Alblasserwaard zijn gevonden op de Hazendonk, in de polder Molenaarsgraaf, circa 5 km ten noordwesten van de kern van Giessenburg. Op deze donk werden aanwijzingen voor bewoning uit de periode 4100 tot 2000 v. Chr. gevonden, waarbij de cultuurperiode tussen 4100 en 3700 v. Chr. de Hazendonkcultuur is genoemd. De fase rond 3000 v. Chr. wordt vertegenwoordigd door de Vlaardingencultuur. Ook op de noordelijk gelegen Schoonenburgse heuvel (een donk in de polder Nieuw-Lekkerland) werden vondsten uit de laatstgenoemde periode gedaan.

Op de dwars door de Alblasserwaard lopende Schoonrewoerdse stroomrug zijn boerderijen en menselijke begravingen ontdekt van de Klokbeercultuur (van 2500 tot 2000 v. Chr.). De Klokbeermensen waren onder meer veehouders. Dit blijkt uit het botmateriaal dat afkomstig is van runderen, schapen en geiten, aangetroffen bij een opgraving te Molenaarsgraaf. Hierbij werden ook twee enigszins ovale, tweebeukige boerderijen blootgelegd.

Op de Schoonrewoerdse stroomrug, tussen Ottoland en Noordeloos, zijn behalve bewoningssporen uit het laat-neolithicum ook sporen uit de bronstijd en ijzertijd ontdekt. Tussen 500 en 200 v. Chr. trad een vernatting op, waardoor sporen uit de late- en midden-ijzertijd in de Alblasserwaard schaars zijn.

In de Romeinse tijd was ook bewoning in het gebied aanwezig. Deze verdween echter circa het midden van de 3de eeuw n. Chr., vermoedelijk als gevolg van vernatting. Vanaf grofweg het jaar 1000 vond weer permanent en op grotere schaal bewoning plaats. In deze periode vestigde men zich langs de waterlopen in drogere gebieden in de waard, zoals aan de Giessen en de Alblas. Beide waterlopen speelden een grote rol tijdens de veenontginningen vanaf de 11de eeuw. De Giessen fungeerde hierbij als ontginningsas waarlangs nederzettingen ontstonden, bestaande uit woonheuvels.

Na de voltooiing van de Oude Zederik was het gebied rondom Alblasserdam geheel door waterlopen omringd en werd daardoor een waard in het vierde kwart van de 13de eeuw. Kort daarna kwam de naam "Alblasserwaard" in zwang.

De naam Giessenburg is afgeleid van het gelijknamige kasteel de Giessenburght, dat zich ter hoogte van de dorpskern Giessen-Oudkerk bevindt. Het kasteel is vernoemd naar het riviertje de Giessen. Deze stroomt via de Wijde in de Merwede. De Neerpolderseweg 70a bevindt zich op circa 230 m oostelijk van dit voormalige kasteel. Het bouwwerk bestond uit een woontoren en was omgracht. In 1277 is al sprake van een kasteel De Giessenburch, in handen van de heren van Brederode. Nadat het bouwwerk vanaf de 16de eeuw niet meer permanent werd bewoond, raakte het in verval, waarna het in de 17de eeuw werd verbouwd tot een landhuis met buitenplaats. Na verval werd de ruïne in 1802 verkocht voor afbraak. In 1822 was het gehele terrein niet meer bebouwd.

Het is waarschijnlijk dat in de directe omgeving van het plangebied verschillende woonheuvels aanwezig zijn, met name aan de zuidzijde van de Neerpolderseweg. Deze kunnen een hoogte van 2 m bereiken.

Op het minuutplan uit het begin van de 19de eeuw is in het plangebied een

	korenmolen afgebeeld. Ook staat een watertje aangegeven, dat vanuit de rivier de Giessen naar de Molen loopt. Uit de gegevens van de Oorspronkelijke Aanwijzende Tafels (OAT) behorende bij het minuutplan, komt naar voren dat het plangebied in gebruik was als waterloop met daarbij een bos ten behoeve van hakhout. De zuidelijke hoek van het plangebied staat als "moeras" omschreven. Op de kaart uit 1839-1859 is niet duidelijk te zien of nog steeds bebouwing aanwezig is binnen het plangebied. Dit is wel het geval op de kaart uit circa 1889 waar twee gebouwen aanwezig zijn in het oostelijke deel.
Resultaten: perioden en sites	
Regionale archeologische context	Volgens de IKAW (Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden) geldt voor het plangebied een lage archeologische verwachting. Op de Cultuurhistorische HoofdStructuur (CHS) van de provincie Zuid-Holland valt het gebied in een zone met een zeer grote kans op archeologische resten. Binnen het plangebied komen geen monumenten, waarnemingen of onderzoeksmeldingen voor. In de directe omgeving (binnen een straal van 200 m) staan twee waarnemingen in ARCHIS geregistreerd. In de bredere omgeving (tot een straal van circa 500 m) komen nog een aantal waarnemingen voor, evenals één monument en een aantal onderzoeksmeldingen. De meest kenmerkende hiervan worden hieronder beschreven. Waarnemingen binnen een straal van 200 m van het plangebied: <i>Waarnemingsnummer 35.579</i> Op 110 m ten noordwesten van het plangebied werden nederzettingsresten uit de late middeleeuwen aangetroffen. <i>Waarnemingsnummer 36.713</i> Op 150 m ten noorden van het plangebied werden nederzettingsresten uit de periode late middeleeuwen tot de nieuwe tijd aangetroffen. Monumenten, onderzoeksmeldingen, waarnemingen en binnen een straal van 500 m van het plangebied: <i>Monumentnummer 6379</i> Op 230 m ten westen van het plangebied bevindt zich een monument van zeer hoge archeologische waarde. Het betreft een terrein met de resten van de begraven hofstad De Giessenburg uit de 13de eeuw tot en met de 19de eeuw. In het begin van de 19de eeuw werd het kasteel gesloopt. Resten van de omgrachting zijn nog aanwezig. De hoge waarde is mede gebaseerd op de hoge zeldzaamheid en de relatie van de hofstad met de historische kern van Giessen-Oudkerk. Het terrein is circa 1,5 m opgehoogd en eventueel aanwezige resten zullen waarschijnlijk nog gaaf zijn. <i>Onderzoeksmelding 27.876</i> Door het ARC werd in 2008 een bureauonderzoek uitgevoerd op een locatie langs de Neerpolderseweg, op 335 m ten noordoosten van het plangebied. Van dit onderzoek zijn nog geen resultaten vermeld. <i>Waarnemingsnummer 49.489</i> Op 300 m ten westen van het plangebied werd aan de Oudkerkseweg een booronderzoek uitgevoerd door de AWN in verband met de aanwezigheid van de dorpsterp van Giessen-Oudkerk. Er werd een fragment 15de -

	eeuws aardewerk gevonden, evenals baksteenresten, botfragmenten en houtskool. <i>Waarnemingsnummers 57.658, 400.571 en 401062</i> Ter plaatse van de van oorsprong 14de eeuwse kerk van Giessen-Oudkerk werden nederzettingsresten (aardewerk) aangetroffen uit de periode 13de eeuw tot en met de 19de eeuw. Ook vond men laatmiddeleeuwse begravingsresten, tufsteen en baksteenresten uit de late middeleeuwen.
Aard en ouderdom van de vindplaats	Het karterend booronderzoek heeft de volgende aanwijzingen opgeleverd over de aanwezigheid van de vindplaats (bijlage 2, boorstaten): tijdens het veldonderzoek werden binnen het plangebied in één van de boringen (boring 2) archeologische indicatoren aangetroffen: het betreft een puinhoudende zandlaag waarbinnen een fragment dierlijk bot en een fragment steengoed uit de 19de eeuw zijn aangetroffen. In boring 4 is tussen 80 en 160 cm beneden maaiveld een laag sterk humeuze, sterk siltige, zwarte klei aangetroffen, die is geïnterpreteerd als een voormalige waterloop of sloot. De indicatoren kunnen verwijzen naar een vindplaats in de ondergrond. Deze indicatoren zijn vermoedelijk toe te schrijven aan de korenmol en de bijbehorende watergang die bij de vroegere korenmol lag, zoals die op historisch kaartmateriaal uit het begin van de 19de eeuw staat afgebeeld. Hierdoor geldt een hoge archeologische verwachting op het aantreffen van funderingsresten van de korenmol uit de nieuwe tijd en mogelijk van voorgangers uit de middeleeuwen (hout of steen). Van de stroomgordel van Schaik, die in de directe omgeving van het plangebied heeft gelopen, zijn tijdens het veldonderzoek geen bedding- of oeverafzettingen aangetroffen. Deze afzettingen liggen hetzij dieper dan 4 m beneden maaiveld of ze komen niet voor binnen het plangebied. Op basis hiervan is de archeologische verwachting voor sporen uit de periode vroeg neolithicum tot en met midden neolithicum laag. Er zijn geen indicatoren uit de Romeinse tijd aangetroffen. De archeologische verwachting voor de Romeinse tijd is laag.
Gaafheid en conservering (structuren, sporen, vondsten, paleo-ecologische resten)	Onbekend.
Begrenzing en oppervlakte van de totale vindplaats (dus ook buiten het plangebied -	Onbekend.
Begrenzing en oppervlakte van (het deel van) de vindplaats binnen het plangebied	Onbekend.
Archeologische stratigrafie en diepte van vondstlagen	In het onderzoeksgebied kunnen in meer of mindere mate geroerde archeologische resten worden verwacht vanaf het maaiveld tot circa 1,5 m beneden het maaiveld. Dieper reikende sporen kunnen nog (ten dele) bewaard zijn. In het onderzoeksgebied worden onder normale omstandigheden geen per periode gestratificeerde vondstlagen verwacht.
Archeologische verwachting op basis van het vooronderzoek	
Structuren en sporen	Het vooronderzoek heeft aanwijzingen opgeleverd over het voorkomen van een korenmol in het plangebied. Er kunnen funderingsresten van de korenmol (en eventuele voorgangers), bijgebouwen, sloten, greppels, waterputten, erfafscheidingen, losse paalkuilen, voorraadkuilen

	en afvalkuilen verwacht worden. Tevens kunnen kleine bijgebouwen, sporen van veekralen, erfgreppels, afrastering en wegen worden verwacht.
Artefacten: anorganisch	Het vooronderzoek heeft geen concrete aanwijzingen gegeven, maar in de eerste instantie dient rekening te worden gehouden met aardewerk, verder kan men denken aan baksteen, natuursteen, glas en metaal.
Artefacten: organisch	Het vooronderzoek heeft geen concrete aanwijzingen gegeven, maar men kan denken aan botmateriaal, hoorn, gewei, schelp, hout, textiel en leer in gesloten contexten beneden de grondwaterspiegel. Verkoolde organische artefacten kunnen ook boven de grondwaterspiegel voorkomen.
Paleo-ecologische resten	Het vooronderzoek heeft geen concrete aanwijzingen gegeven, maar boven de grondwaterspiegel en uit de grondsporen kunnen verkoolde paleo-ecologische resten worden verwacht. Onverkoold plantaardig en dierlijk materiaal kan eventueel worden aangetroffen in een zuurstofarme context, zoals water- of beerputten. Complete of nagenoeg complete potten moeten als geheel, inclusief vulling, geborgen worden. Bij de uitwerking dienen deze gezeefd te worden ten behoeve van ecologisch en archeo-zoologisch onderzoek.
Complexiteit	Normaal

3. Vraagstelling	
Onderzoekskader, relatie met NOaA, synergie.	Het doel van het archeologische onderzoek is ondermeer om vast te stellen hoe de mogelijke vindplaats(en) informatie kan bieden ten aanzien van vragen gesteld in de NOaA. Dit kan (ondermeer) hoofdstuk 16: "De middeleeuwen en vroegmoderne tijd in West-Nederland"
Onderzoeksvragen	Hoe is de aardkundige situatie 1) Wat is de aard en genese van de aanwezige bodemopbouw? 2) Is in de stratigrafie sprake van antropogene ophoging (boven dan wel onder de eventueel aanwezige archeologische resten)? 3) Hoe is de (geomorfologische) landschappelijke ligging van het onderzoeksgebied? 4) Zijn archeologische grondsporen en/of vondsten aanwezig? Wat is de aard van de aangetroffen archeologische resten? 5) Welke vondstcategorieën zijn aangetroffen? 6) Vormen de aangetroffen grondsporen structuren? Zo ja, wat is de aard van de structuren? 7) Is het mogelijk de functie van de vindplaats aan te geven; grafveld, nederzetting, special activity area, off-site? 8) Ligt het vondstmateriaal <i>in situ</i> of is het (deels) secundair gedeponneerd? 9) Wat is de diepteligging ten opzichte van het maaiveld? 10) Kan sprake zijn van vindplaatsen waar gebruikte bouwmethoden (stiepen, Schwellbalken, e.d.) geen sporen hebben nagelaten, zodat de bewoning uit andere verschijnselen moet blijken (aardkelders, vondststrooiingen, e.d.)? Wat is de omvang van de vindplaats? 11) Is het mogelijk de horizontale en verticale begrenzingen aan te geven van de verspreiding van de (te verwachten) vondsten en grondsporen? Zo ja, waar liggen deze? Wat is de datering van de aangetroffen resten? 12) Wat is de datering van de aangetroffen resten?

	13) Is sprake van één of meerdere bewonings-/gebruiksperioden? Licht dit toe. 14) Is sprake van een duidelijke stratigrafie? Licht dit toe. Wat is de relatie tussen de vindplaats en directe omgeving? 15) Zijn er aanwijzingen waarom men deze locatie heeft uitgekozen voor de ter plekke aangetroffen functie(s)? Zo ja, licht dit toe. 16) Wat is de relatie tussen landschappelijke context en gaafheid? Zijn er bijvoorbeeld aanwijzingen voor erosie? 17) Kan een (betrouwbare) landschapsreconstructie worden gemaakt? Zo ja, welke? Wat is de gaafheid en conserveringstoestand? 18) Wat is de gaafheid en herkenbaarheid van de verschillende grondspoortypen? Licht dit toe per onderdeel en geef een verklaring. 19) Wat is de conserveringstoestand van het anorganische vondstmateriaal? Licht dit toe per categorie en geef een verklaring. 20) Wat is de conserveringstoestand van het organische vondstmateriaal? Licht dit toe per categorie en geef een verklaring. 21) Wat is de conserveringstoestand van de paleo-ecologische resten en wat is de informatiewaarde ervan? Licht dit toe per categorie en per type spoor waar het uitkomt en geef een verklaring. 22) Hoe zijn de conserverende eigenschappen van de bodem voor macroresten én organische en anorganische artefacten? 23) Welke post-depositionele processen hebben plaatsgevonden? 24) Is sprake van een afdekkende laag of lagen? Wat is de kwaliteit van de vindplaats? 25) Wat is de fysieke kwaliteit (gaafheid en conservering) van de vindplaats? Licht dit toe. 26) Indien verstoringen zijn aangetroffen, wat is de omvang van deze verstoringen? Licht dit toe. 27) Wat is de inhoudelijke kwaliteit (zeldzaamheid, informatiewaarde en ensemblewaarde) van de vindplaats? Licht dit toe. 28) Is de vindplaats of bij meerdere vindplaatsen, zijn de vindplaatsen te classificeren als behoudenswaardig? Licht dit toe. 29) Ten aanzien van welke thema's uit de NOaA kan deze vindplaats informatie opleveren? Licht dit toe. 30) Indien het onderzoek geen archeologische fenomenen oplevert of categoriaal beperkte (bijvoorbeeld alleen losse vondsten), welke verklaring is hiervoor dan te geven? Is (bijvoorbeeld) sprake van: a. verstoring van antropogene aard b. erosie c. aantoonbare afwezigheid van bewoning en/of actief landgebruik d. beperking van de archeologische waarnemingsmogelijkheden door werk of weeromstandigheden e. beperking van de archeologische waarnemingsmogelijkheden door bodemprocessen f. een combinatie hiervan? Zijn beschermingsmaatregelen mogelijk? 31) Wat kan de invloed zijn van de geplande bouw- c.q.
--	--

	funderingswijze en eventuele fysieke beschermingsmaatregelen (bijvoorbeeld ophoging) op de archeologische resten?
Aanbevelingen	Indien in het plangebied archeologische resten worden aangetroffen en deze door de geplande nieuwbouw worden bedreigd, dient antwoord te worden gegeven op de vraag deze waarden moeten worden behouden (behoud in situ) of dat moet worden besloten dat deze archeologische resten dienen te worden opgegraven (behoud ex situ).
Beperkingen	Omdat over het plangebied geen concrete archeologische informatie beschikbaar is, worden geen beperkingen gesteld aan de onderzoeksvragen.

4. Veldwerk	
Strategie	In het plangebied worden twee proefsleuven aangelegd conform de verdeling zoals die is aangegeven in bijlage 3 van het onderhavige Programma van Eisen (PvE). De breedte van beide proefsleuven is 4 m de lengte bedraagt 30 m. De meest noordelijke proefsleuf heeft het doel de eventuele waterloop te lokaliseren. Deze proefsleuf moet mogelijk getrapt of met een talud worden aangelegd om instorting te voorkomen. Deze proefsleuven hebben een gezamenlijk oppervlak van 240 m² en bereiken daarmee een dekkingsgraad van circa 10% van het plangebied. Indien de omstandigheden ter plekke het noodzakelijk maken, kan de situering van de proefsleuven beperkt worden aangepast, mits deze beperkte wijzigingen geen afbreuk doen aan de gewenste gelijkmatige spreiding van de proefsleuven over het onderzoeksgebied. Indien structurele aanpassing van het puttenplan noodzakelijk is, moet worden overlegd met het Bevoegd Gezag. Het veldwerk vindt plaats conform de vigerende versie van de KNA (3.1).
Fysisch geografisch onderzoek	In het geval dat niet of nauwelijks archeologische resten worden aangetroffen, kan worden volstaan met kolomopnames van 1 m breed om de 10 m van één wand van de proefsleuf. In het geval van een vindplaats zullen alle relevante profielen geheel worden gedocumenteerd en worden beschreven door een fysisch geograaf met ervaring in West-Nederland.
Methoden en technieken	De sleuven dienen in minimaal één vlak te worden onderzocht. De vlakaanleg dient laagsgewijs plaats te vinden. Er dient in dunne lagen machinaal te worden verdiept tot op het vlakniveau waarop de grondsporen zichtbaar worden en het vlak interpreteerbaar wordt. Per haal van de graafmachine wordt met behulp van de metaaldetector door een metaaldetectorspecialist het blootgelegde vlak afgezocht. Metaalvondsten dienen driedimensionaal te worden ingemeten. Behalve het vlak dient ook de stort met behulp van de metaaldetector te worden onderzocht. Na iedere haal van de graafmachine wordt het vlak gecontroleerd op vondsten en grondsporen. Met de schop dient te worden gekeken of zich sporen beginnen af te tekenen. Wanneer dit het geval is, dient het vlak bij deze zones hoog te worden gehouden. Eromheen kan wel worden verdiept. De vlakken en profielen zullen visueel worden geïnspecteerd. De vlakken en de stort worden met een metaaldetector onderzocht. Een selectie van de aangetroffen sporen (tot 10%) dient te worden gecoupeerd en eventueel afgewerkt tot op het niveau dat noodzakelijk is voor het beantwoorden van de vraagstellingen. Indien slecht zeer weinig grondsporen worden aangetroffen en meer dan 10% van de grondsporen moet worden gecoupeerd om tot afdoende beantwoording van de

	onderzoeksvragen te komen, kan na overleg en goedkeuring van het Bevoegd Gezag worden besloten om een hoger percentage dan 10% van de grondsporen of zelfs alle grondsporen te couperen. Er dienen zoveel mogelijk verschillende soorten grondsporen te worden gecoupeerd. Grondsporen die behoren bij een structuur dienen niet te worden gecoupeerd, zodat bij een eventuele opgraving de structuur integraal kan worden onderzocht. Bijzondere grondsporen als waterputten en haardplaatsen dienen evenmin te worden gecoupeerd gedurende het proefsleuvenonderzoek. Vondsten worden in principe per spoor, per laag en per segment verzameld. Indien binnen het vlak geen sporen worden aangetroffen, dienen vondsten per laag te beginnen met de bouwvoor c.q. het plaggendeck te worden verzameld binnen vlaksegmenten van 4 bij 5 m. Bijzondere vondsten zoals bijzondere metaalvondsten dienen driedimensionaal te worden ingemeten. In het geval dat niet of nauwelijks archeologische resten worden aangetroffen, kan worden volstaan met kolomopnames van 1 m breed om de 10 m van één wand van de bouwput. In het geval van een vindplaats zullen alle relevante profielen geheel worden gedocumenteerd en worden beschreven door een fysisch geograaf met ervaring in holoceen Nederland. Intekenen en fotograferen Het vlak wordt ingetekend op schaal 1:50 en gefotografeerd. Profielen en eventuele coupes over sporen dienen op schaal 1:20 te worden ingetekend. Bijzondere sporen dienen zowel in vlak als coupe op schaal 1:20 of 1:10 te worden ingetekend en apart te worden gefotografeerd. Indien muurwerk zou worden aangetroffen, dient in het vlak op minimaal 1:20 te worden ingetekend. Alle sporen, coupes en profielen worden voorzien van een noordpijl, een schaalstok en een fotobordje c.q. fotoformulier met het onderzoeksmeldingsnummer en objectgegevens gefotografeerd. Vlakken, profielen, relevante sporen, structuren en coupes worden fotografisch vastgelegd. Deze foto's zijn digitaal en hebben een dusdanige resolutie dat voldoende uitvergroting mogelijk is voor de rapportage. Er worden enkele actiefoto's van het onderzoek gemaakt waarop ook karakteristieke punten uit de omgeving zijn te zien. Hoogtematen In iedere proefsleuf wordt per vlak de hoogte genomen in raaien met een tussenafstand van 5 m over de volledige lengte van de proefsleuf. De hoogte van het maaiveld wordt eveneens om de 5 m gemeten. Van alle sporen wordt apart minimaal één hoogtemaat genomen. Muurwerk In het geval van muurwerk wordt de bovenzijde, de onderzijde en van iedere versnijding de hoogtemaat genomen. De hoogtematen worden in ieder geval aan het begin en het eind van de betreffende muur genomen, alsmede op hoeken en/of aanhechtingen. Bouwkundige details zoals reparaties of faseringen dienen nauwgezet te worden vastgelegd op tekening en middels een digitale foto. Van alle aanwezige afzonderlijke baksteenmaten wordt een baksteen verzameld. Het baksteenmateriaal wordt beschreven en de baksteenformaten worden
--	---

	opgemeten. Ook een 5- of wanneer mogelijk een 10-lagenmaat dient te worden genoteerd. Ook moet het metselverband worden beschreven en de relatie met aangrenzend muurwerk worden beschreven. Het gebruikte meetsysteem zal worden gekoppeld aan het Rijksdriehoeksstelsel. De uitvoering van het veldwerk dient te gebeuren conform de vigerende KNA (versie 3.1)² en de Veldhandleiding van de ROB (tegenwoordig RACM).³
Structuren en grondsporen	Sporen die onderdeel zijn van structuren dienen in principe niet te worden gecoupeerd ten einde deze structuren zo goed mogelijk te kunnen behouden ofwel bij vervolgonderzoek deze als geheel zorgvuldig te kunnen onderzoeken. Om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden, mogen beperkt sporen worden gecoupeerd, met een maximum van 10% van het totale aantal grondsporen. Indien slecht zeer weinig grondsporen worden aangetroffen en meer dan 10% van de grondsporen moet worden gecoupeerd om tot afdoende beantwoording van de onderzoeksvragen te komen, kan na overleg en goedkeuring van het Bevoegd Gezag worden besloten om een hoger percentage dan 10% van de grondsporen of zelfs alle grondsporen te couperen. In principe mogen bijzondere en/of complexe sporen niet worden gecoupeerd. Dit geldt ook voor structuren. Hierbij moet worden geprobeerd op een zo min mogelijk destructieve wijze de conserveringstoestand hiervan vast te stellen en te waarderen door bijvoorbeeld te gutsen. Mocht couperen van structuren, bijzondere en/of complexe sporen alsnog noodzakelijk zijn voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen, dient hierover contact te worden opgenomen met de opdrachtgever en het Bevoegd Gezag. Er moeten zoveel mogelijk verschillende typen sporen worden gecoupeerd. Dit heeft als doel een goed beeld te krijgen van de aard van de vindplaats en de conserveringstoestand van de verschillende sporen. Indien waterputten of beerputten worden aangetroffen, dient door middel van een boring en/of guts de diepte ervan te worden bepaald. Structuren en grondsporen worden op de KNA-conforme wijze onderzocht en geregistreerd.
Artefacten: anorganisch	Alle relevante anorganische artefacten afkomstig uit de bouwvoor en de eerste lagen (tot aan het sporenniveau) dienen te worden geborgen in vakken van maximaal 4 bij 5 m. Alle relevante anorganische artefacten behorend bij een spoor of structuur worden per spoor of structuur geregistreerd. Bijzondere artefacten zoals complete potten of bijzondere metaalvondsten dienen driedimensionaal te worden ingemeten. De vondsten dienen op de juiste wijze te worden verpakt, zodat ze in een stabiele situatie kunnen worden opgeslagen⁴.
Artefacten: organisch	Organische artefacten worden verwacht in de sporen die reiken tot in het grondwater (zoals water- en beerputten). Wanneer organische artefacten worden aangetroffen (zoals hout en bot), dienen de relevante vondsten te worden verzameld per spoor of structuur. De vondsten dienen op de juiste

² Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer 2006

³ Carmiggelt & Schulten 2002

⁴ Huisman 2006.

	wijze te worden verpakt, zodat ze in een stabiele situatie kunnen worden opgeslagen (zie Archeologie Leidraad 1⁵). Verkoolde organische artefacten kunnen ook boven de grondwaterspiegel worden aangetroffen. In overleg met een ter zake deskundige specialist, het Bevoegd Gezag en de opdrachtgever wordt vervolgens besloten hoe de vondsten zullen worden behandeld en of ze al dan niet dienen te worden geconserveerd.
Paleo-ecologische resten	Kansrijke sporen onder de grondwaterspiegel, zoals waterputten en sporen met verbrande resten, komen (maximaal één per spoor of per laag) in aanmerking voor monsternamen (geen hout), voor zover dit nodig is om de onderzoeksvragen die in het onderhavige PvE worden gesteld te beantwoorden. Hierbij moet worden getracht de monsters te nemen onder het oxydatie-reductie-niveau. Indien houtresten worden aangetroffen in sporen en/of structuren dient in overleg met een specialist het hout in het veld te worden getekend en bemonsterd. In overleg met de betrokken deskundige, het Bevoegd Gezag en de opdrachtgever kan een nader te bepalen deel van het hout worden geselecteerd voor conservering. Hout wordt in het veld verzameld en bewaard op een zodanige wijze dat de conserveringstoestand niet verder achteruit gaat. In het geval van complete of bijna complete potten kunnen deze als container hebben gediend. Om die reden, indien aan de orde, dienen deze als geheel, inclusief vulling, te worden geborgen. De vulling dient te worden gezeefd ten behoeve van ecologisch en archeo-zoologisch onderzoek. Daarnaast kunnen zaden en pitten in verkoolde toestand voorkomen, bijvoorbeeld in haardplaatsen of in paalkuilen. Deze dienen integraal te worden bemonsterd voor eventuele analyse. Bemonstering dient uitgevoerd te worden conform KNA 3.1 en archeologie Leidraad 1.⁶
Beperkingen.	Niet van toepassing

5. Uitwerking en conservering	
Analyse fysische geografie	De profielen worden conform de KNA 3.1 uitgewerkt door een fysisch geograaf in combinatie met de KNA-archeoloog en/of de senior KNA-archeoloog.
Structuren en grondsporen	Van alle vlakken, sporen en structuren worden veldtekeningen gemaakt. Coupes en profielkolommen worden apart op een tekening gezet. Nadien worden de veldtekeningen gedigitaliseerd en verwerkt tot: 1. een "Alle SporenKaart" 2. een opsplitsing van de resten naar aard en periode De verzamelde gegevens dienen zodanig te worden uitgewerkt dat de aard, omvang, dateringen en de fysieke kwaliteit van de mogelijke vindplaats(en) kunnen worden bepaald en de in dit PvE gestelde onderzoeksvragen voor zover mogelijk kunnen worden beantwoord.
Artefacten: anorganisch	In principe komen alle relevante anorganische artefacten voor uitwerking door een specialist in aanmerking. Welke artefacten daadwerkelijk in aanmerking komen voor uitwerking, conservering en/of restauratie wordt bepaald door het Bevoegd Gezag in overleg met de opdrachtgever.
Artefacten: organisch	In principe komen alle relevante organische artefacten voor uitwerking door een specialist in aanmerking. Welke artefacten daadwerkelijk in aanmerking komen voor uitwerking, conservering en/of restauratie wordt bepaald door het Bevoegd Gezag in overleg met de opdrachtgever.

⁵ Huisman 2006.

⁶ Carmiggelt & Schulten 2002.

Paleo-ecologische resten	Paleo-ecologische resten worden opgeslagen en na selectie uitsluitend met toestemming van het Bevoegd Gezag en de opdrachtgever door erkende specialisten geanalyseerd en gerapporteerd tot op het niveau dat noodzakelijk is om de vraagstelling uit dit PvE te kunnen beantwoorden. Al het menselijk en dierlijk bot komt in aanmerking voor uitwerking door een specialist (fysisch antropoloog / archeozoöloog). Welk botmateriaal daadwerkelijk in aanmerking komt voor uitwerking en/of conservering wordt bepaald door het Bevoegd Gezag in overleg met de opdrachtgever. Niet onderzochte monsters moeten bewaard blijven tot de uitwerking is afgerond of in het geval de onderzoeksstrategie wordt gewijzigd een eventueel vervolgonderzoek (reguliere opgraving) is afgerond.
Beeldrapportage (objecttekeningen, foto's, kaarten, e.d.)	Van bijzondere vondsten worden foto's en objecttekeningen gemaakt die in een catalogus bij het rapport dienen te worden opgenomen. Alle foto's en tekeningen zijn voorzien van een maataanduiding. Daarnaast worden bodemverstoringen in het plangebied en de mate van verstoring op een aparte kaart in beeld gebracht.
Conservering geselecteerd materiaal	Bijzondere vondsten van metaal en organisch materiaal dienen te worden geconserveerd conform KNA 3.1 en Archeologie Leidraad 1. ⁷ Kwetsbaar materiaal komt uitsluitend voor conservering in aanmerking na selectie en overleg met erkende deskundige(n), het Bevoegd Gezag en de opdrachtgever.
Beperkingen	Niet van toepassing

6. Eindproduct: rapportage en deponering	
Te leveren product	De uitwerking dient te resulteren in een basisrapport conform KNA 3.1 (VS05) met eventueel bijdragen van verschillende materiaalspecialisten.
Inhoud eindrapport	Het basisrapport bestaat minimaal uit: - Samenvatting - Inleiding - Administratieve gegevens - Onderzoeksdoel en vraagstelling - Beschrijving van de toegepaste methoden en technieken - Motivatie voor de gekozen onderzoeksstrategie - Resultaten van het veldwerk - Uitwerking van het fysisch-geografisch deel (profielen) - Uitwerking van sporen en structuren - Uitwerking van vondsten op zodanige wijze dat ze een bijdrage leveren aan de beantwoording van de onderzoeksvragen - Uitwerking van overig specialistisch onderzoek (relevante en geselecteerde monsters, b.v. hout, bot etc.) - Synthese - Conclusie - Waarderingstabel conform vigerende KNA - Literatuur - Afbeeldingen - Noten - Bijlagen: minimaal de puttenkaart, verstoringenkaart, profielen en/of profielkolommen, een "AlleSporenKaart", een weergave van sporen per periode, van structuren, verdere relevante sporen en relevant vondstmateriaal, een sporenlijst en een vondstenlijst. Conform KNA 3.1 dient een digitaal eindrapport met kaartmateriaal, databases en beeldmateriaal aangeleverd te worden aan het e-Depot.
Versijning en oplaag	Het rapport verschijnt in de huisstijl van de uitvoerende instantie. Van het

⁷ Carmiggelt & Schulten 2002.

eindrapport	eindrapport worden twee exemplaren ter beschikking gesteld aan de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM), dat wil zeggen één gedrukt exemplaar en één digitaal exemplaar. De provincie Zuid-Holland, de gemeente Giessenlanden, de archeologische universiteitsbibliotheken, de Koninklijke Bibliotheek en de opdrachtgever ontvangen ook een exemplaar van het rapport.
Deponering	Binnen twee jaar na afronding van het veldwerk vindt de deponering plaats van monsters, vondsten en documentatie in het provinciaal depot voor bodemvondsten van de provincie Zuid-Holland conform de daar geldende richtlijnen. De door dit PvE gespecificeerde digitale producten moeten op dezelfde termijn worden overgedragen aan het e-Depot
Beperkingen	Niet van toepassing

7. Randvoorwaarden	
Personele randvoorwaarden	Het onderzoek moet worden uitgevoerd door een voor dit type onderzoek gecertificeerd bedrijf. Het veldteam bestaat minimaal uit de volgende personen: een KNA-archeoloog met ervaring in holoceen West-Nederland die de dagelijkse leiding in het veld heeft en een veldtechnicus c.q. veldassistent. De beschrijving van profielen en de verdere aardwetenschappelijke beschrijving en analyse wordt uitgevoerd door een fysisch geograaf met ervaring in West-Nederland. De wetenschappelijke leiding ligt bij een senior-archeoloog die wekelijks een dag(deel) in het veld is om de kwaliteit te borgen en de uitvoering te begeleiden. De graafmachine is voorzien van een dichte bak met glad snijvlak. De uitvoerende instantie kan er voor kiezen om samen te werken met lokaal aanwezige amateurarcheologen. Bij de uitwerking van de profielen dient een fysisch geograaf met ervaring in holoceen West-Nederland betrokken te zijn. De metaaldetector moet gehanteerd worden door een ervaren detectorspecialist.
Uitvoeringsperiode en opleveringstermijn veldwerk	De uitvoeringsperiode en de opleveringstermijn van het veldwerk vinden plaats in overleg met de opdrachtgever. De planning van het veldwerk vindt plaats in overleg met de opdrachtgever. De evaluatie zal tijdens en na het veldwerk plaatsvinden in een overleg tussen de uitvoerende instantie, de opdrachtgever en het Bevoegd Gezag.
Uitvoeringscondities veldwerk	De opdrachtgever zorgt dat de toegankelijkheid, de bereikbaarheid, de afzetting, ruimte voor het plaatsing van keten, ruimte voor de stort, de vereiste vergunningen, de betredingstoestemming, de controle op explosieven en waterlozing voor een eventuele zeefinstallatie zijn geregeld. De uitvoerende instantie van het veldwerk draagt zorg voor de KLIC-melding (kabels en leidingen), de oplevering van het terrein, de communicatie met opdrachtgever, Bevoegd Gezag, etcetera.
Kwaliteitsbewaking, toezicht, overleg en evaluatie	De senior-archeoloog / projectleider houdt toezicht op werkzaamheden en toetst de dag- en wekrapporten. Wijziging in het PvE, toekenning van meer- of minderwerk en vergelijkbare zaken moeten in overleg met het Bevoegd Gezag en de opdrachtgever gebeuren. Het Bevoegd Gezag is bij selectie- en evaluatiemomenten betrokken. Bij ingrijpende wijzigingen ten opzichte van het PvE is altijd toestemming van het Bevoegd Gezag nodig. Indien behoudenswaardige archeologische resten worden aangetroffen, wordt contact opgenomen met het Bevoegd Gezag en de opdrachtgever alvorens het onderzoek voort te zetten.
Selectieprocedure tijdens het veldwerk (i.h.b. bij archeologische begeleiding)	Indien archeologische resten worden aangetroffen waarvan de omvang, aard of complexiteit niet was voorzien, wordt direct overleg gevoerd met het Bevoegd Gezag en de opdrachtgever. Indien deze archeologische

	resten behoudenswaardig zijn, kan het Bevoegd Gezag besluiten de wijze en intensiteit van het onderzoek aan te passen. Indien dit leidt tot een reguliere opgraving dient een nieuw PvE te worden opgesteld of dient het onderhavige PvE te worden aangepast en nogmaals te worden goedgekeurd.
Uitvoeringsperiode uitwerking; opleveringstermijn (concept)eindrapport	Het conceptrapport zal uiterlijk zes maanden na afronding van het veldwerk worden aangeleverd voor beoordeling bij het Bevoegd Gezag. Het commentaar dient uiterlijk zes weken na ontvangst van het conceptrapport te worden aangeleverd bij het uitvoerend archeologisch bedrijf. Het commentaar van de genoemde instanties dient binnen zes weken te worden verwerkt in een definitief rapport. In het geval tijdrovend specialistisch onderzoek noodzakelijk blijkt, kunnen de hier gestelde termijnen niet realiseerbaar blijken. Hierover dient echter op het moment dat de mogelijkheid tot overschrijding van de gestelde termijnen duidelijk wordt, contact te worden opgenomen met het Bevoegd Gezag.
Termijn overdracht van vondsten, monsters en documentatie	Binnen twee jaar na afronding van het veldwerk vindt de deponering plaats van monsters, vondsten en documentatie in het provinciaal depot voor bodemvondsten van Zuid-Holland conform de daar geldende richtlijnen. De door het PvE gespecificeerde digitale producten moeten op dezelfde termijn worden overgedragen aan het e-Depot
Procedure toetsing eindproduct door Bevoegd Gezag	Het rapport wordt in eerste instantie in conceptvorm in enkelvoud aangeboden aan de opdrachtgever en aan het Bevoegd Gezag die de resultaten zal toetsen aan dit PvE. Het rapport krijgt na goedkeuring van het conceptrapport door de opdrachtgever en het Bevoegd Gezag een definitief karakter.

8. Wijzigingen na evaluatie

Wijzigingen tijdens het veldwerk.	Belangrijke wijzigingen tijdens het veldwerk wat betreft de strategie, methodiek en locatie van het onderzoek worden ter goedkeuring aan het Bevoegd Gezag voorgelegd. Indien meerkosten aan deze veranderingen verbonden zijn, is tevens goedkeuring vereist van de opdrachtgever.
Wijziging na evaluatie van het veldwerk.	Belangrijke wijzigingen van de onderzoeksopzet tijdens de evaluatiefase worden ter goedkeuring voorgelegd aan het Bevoegd Gezag. Indien meerkosten aan deze veranderingen verbonden zijn, is tevens goedkeuring vereist van de opdrachtgever.
Wijzigingen tijdens uitwerking en conservering.	Belangrijke wijzigingen van de onderzoeksopzet tijdens de uitwerkingsfase worden ter goedkeuring voorgelegd aan het Bevoegd Gezag. Indien meerkosten aan deze veranderingen verbonden zijn, is tevens goedkeuring vereist van de opdrachtgever.

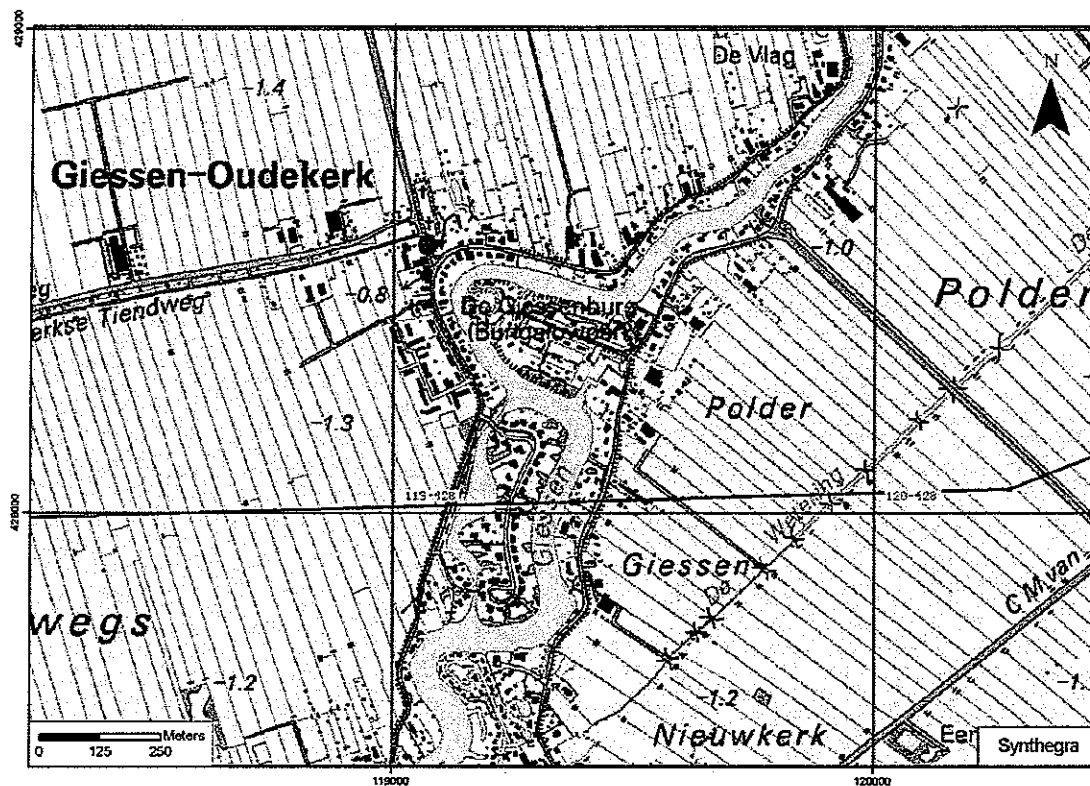
9. Literatuur en bijlagen

Literatuur	Carmiggelt, A. & P. Schulten 2002: <i>Veldhandleiding Archeologie, KNA-Leidraad 1</i>. Zoetermeer. Leuvening, J.H.F., 2008: <i>Bureauonderzoek en karterend veldonderzoek door middel van boringen, Neerpolderseweg 70A te Giessenburg, gemeente Giessenlanden</i> (= Synthegra-rapport S083219). Doetinchem. Huisman, D.J. 2006: <i>Eerste hulp bij kwetsbaar vondstmateriaal, KNA-Leidraad</i>. Gouda. Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer 2006. <i>Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie versie 3.1</i>. Gouda.
------------	--

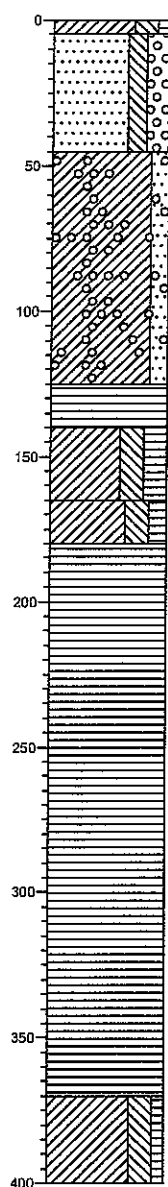
	www.noaa.nl ARCHISII
Lijst van bijlagen	Bijgeleverd zijn: 1. Topografische kaart met ligging van het onderzoeksgebied 2. Boorstaten van het karterend booronderzoek 3. Puttenplan

Bijlage 1:

Topografische kaart met ligging van het onderzoeksgebied in het rode kader

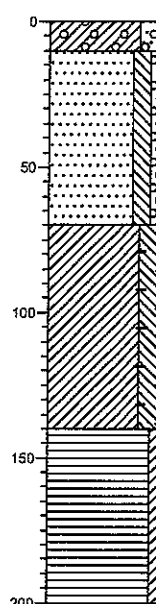

Boring: 1

0	Klei, sterk siltig, zwak humeus, donkergrijs, s
-3	Zand, matig fijn, matig siltig, sterk grindig, geel, s, opgebracht
-45	Klei, matig zandig, sporen grind, resten schelpen, oliegeur, grijs, s
-125	Veen, mineraalarm, resten planten, bruin, s
-140	Klei, sterk siltig, sterk humeus, donkergrijs-zwart, g
-165	Klei, sterk siltig, matig humeus, donkerbruin-grijs, g
-180	Veen, mineraalarm, resten hout, bruin, g
-370	Klei, sterk siltig, zwak humeus, resten hout, lichtbruin-grijs
-400	

Boring: 2

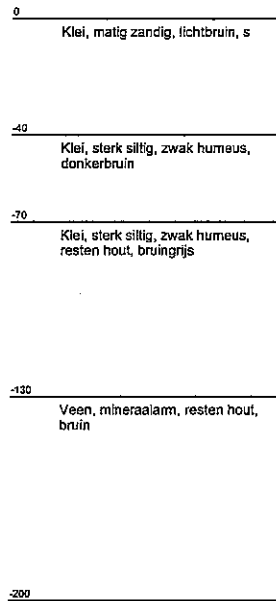
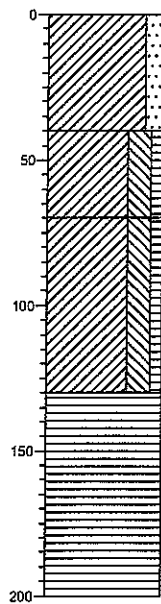
0	Klei, sterk zandig, sporen grind, sporen kolen, donkerbruin, s
-10	Zand, matig fijn, matig siltig, zwak grindig, matig puinhoudend, lichtbruin, VNR 1 KER-AW en ODB
-70	Klei, sterk siltig, sporen baksteen, donkergrijs-bruin
-140	Veen, zwak kleilig, donkerbruin
-200	

Projectnaam: Neerpolderseweg 70A te Giessenburg

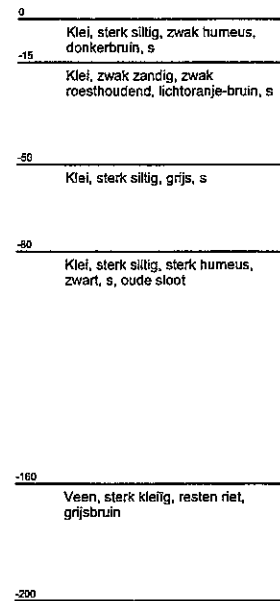
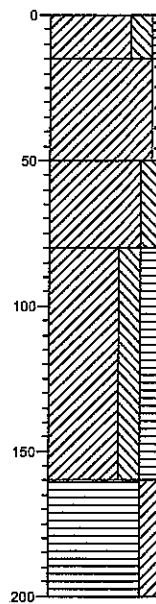
Projectcode: S083219B

Datum: 11-08-2008

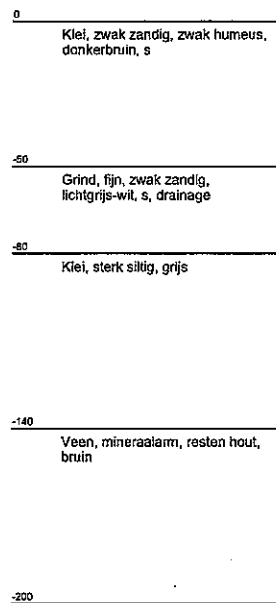
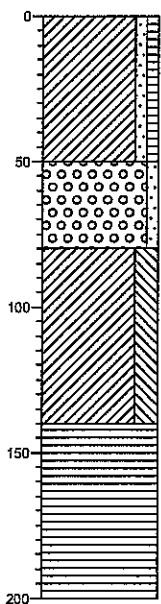
Boring: 3

Boring: 4

Boring: 5

Projectnaam: Neerpolderseweg 70A te Giessenburg

Projectcode: S083219B

Datum: 11-08-2008

428500

Puttenplan met daarop de boorpunten uit het vooronderzoek

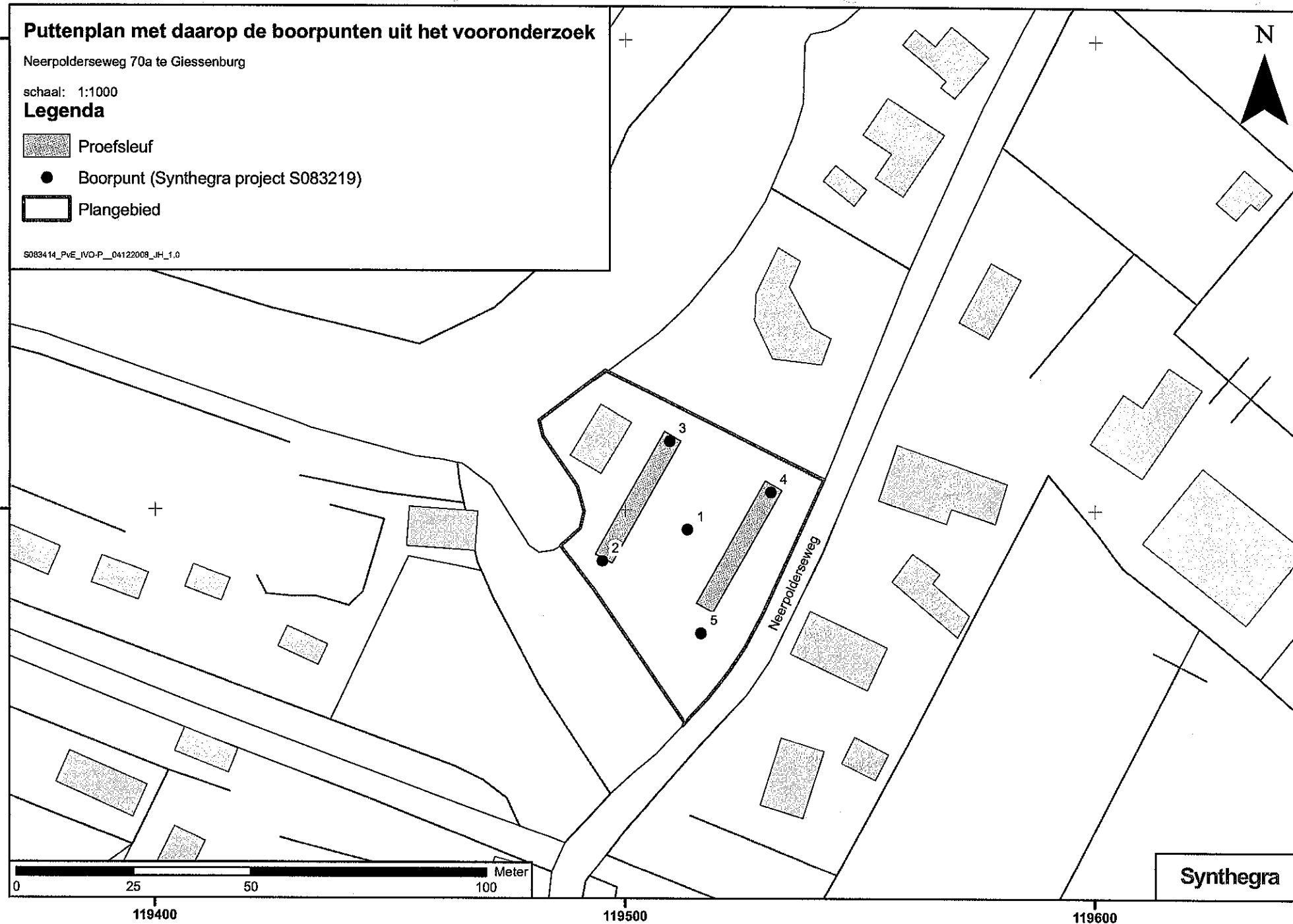
Neerpolderseweg 70a te Giessenburg

schaal: 1:1000

Legenda Proefsleuf Boorpunt (Synthegra project S083219) Plangebied

S083414_PvE_IVO-P_04122008_IH_1.0

428400

Synthegra